

“Qal” sözü — təsbit, nizamnamə, qala. **PaNi**-nin açılması.

Q-L kökündən **PaNi**-təhlili göstərir ki, “qal” sözünün ənənəvi “*dedi*” mənası məntiqi

və qrammatik tənqidlə uyğun gəlmir. Əgər mətnə canlı bir danışan daxil deyilsə, “*dedi*” anlayışın-dan söhbət gedə bilməz. Lakin klassik tərcümələrdə biz məna strukturu ilə ziddiyyət təşkil edən süni mənalara qarşılaşırıq. Semantik dəyişiklik: “*dedi*”dən “(qayda) qoydu”ya doğru “*wa-qāla lahum*” ifadəsinin olduğu ayələrdə **PaNi** başqa cür şərh təklif edir: **wa-qāla** — “onlara dedi” yox

Dil	Söz	Transkripsiya	Köklər	Şərh
Azərbaycan	qalmaq	gal'mak	qal	qalmaq, möhkəmlik, dayanıqlılıq
Türk	kalmak	kal'mak	kal	qalmaq, "olmaq"
Türk	kale	ka'le	kal	qala, dayanıqlılıq yeri
Fars	قلعه	qal'e	qal	qala, ərəb dilindən götürülmüş
Ərəb	قَالَا	qal'a	q-l-	qala, "möhkəmlik", dayanıqlılıq quruluşu
Urdu	قلعه	qil'a	q-l-	qala, ərəb dilindən keçmiş eyni söz

və qoydu (nizamnamə kimi)

lahum — onlara.

Bu yanaşma:

qrammatik baxımdan daha dəqiqdir (ـل = üçün, üzərində);

məntiqi olaraq qüsursuzdur (“danışmaq” yox, “təsbit etmək” hərəkəti);

struktur olaraq isə hərflər kodları ilə təsdiqlənir.

Dillərdə fonetik paralellər:

Q-L hərflərinin PaNi kodu		
Hərf	Kod funksiyası	Açıqlama
Q	dönməz olan	prosesin geriye qayıdışı yoxdur
L	istiqa-mət, vektorizator	obyektə yönəlmə, obyektə təsir istiqaməti

Bütün bu formalar Q-L nüvəsindən gəlir:— təsbit olunmuş, müəyyən edilmiş, möhkəm duran. قَالَة (qal'a) sözünün mənası — hərəkətsiz, yerindən tərpədilməyən şeydir. Bu kod mənası həmçinin Qurandakı qal / qul sözlərinə də keçir. **Q-L**

kökünün **PaNi**-kodlaşdırılması:

q – dönməzlik, geriye qayıdışı olmayan proses;

l – vector, istiqamətlənmək.

Nəticə: **Q-L** = geri dönüşü olmayan təsbit / xətt.

Nəticə çıxarış:

Beləliklə, **PaNi** sistemində **qal** və **qul** Quranın strukturunda “dedi” kimi gündəlik məna ilə deyil, “qaytarılmayan vektor göstəricisini təsbit etdi” kimi şərh olunur.

Bu isə Quranın fəllərini səthi kommunikasiya səviyyəsinə deyil, normativ hüquq və mənanın mühəndisliyi sahəsinə daşıyır.